

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

BM-II.059.1.271.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na Interpelację nr 16766 Pani Posłanki Agnieszki Ścigaj wraz z grupą posłów, w sprawie ograniczenia dostępności instrumentu finansowania składek na ubezpieczenia społeczne dla przedsiębiorstw społecznych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Samorządy powiatów na finansowanie form pomocy, również tych realizowanych w ramach projektów EFS+, dysponują w br. w skali kraju środkami Funduszu Pracy (FP) w wysokości 1,7 mld zł.

Podział środków FP na finansowanie kosztów form pomocy przez samorządy powiatowe regulują przepisy ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia¹, zwanej dalej ustawą, oraz wydane na podstawie art. 277 tego aktu rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy², zwane dalej rozporządzeniem RM. Środki przyznawane są na cały rok i w transzach miesięcznych trafiają na konta powiatowych urzędów pracy.

Wyboru wdrażanych form pomocy, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla samorządu powiatu, dokonuje starosta, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. Tym samym to samorząd powiatowy, uwzględniając potrzeby lokalnego rynku pracy i dostępne środki FP, decyduje o wyborze form pomocy i ich finansowaniu, a także o zawieranych umowach, w tym z przedsiębiorstwami społecznymi (PS). Możliwość wyboru przez starostę form pomocy sprawia, że przyznana wysokość środków nie ma bezpośredniego wpływu na pomoc kierowaną do przedsiębiorstw. Możliwe do sfinansowania ze środków FP wydatki służące realizacji zadań ustawowych, w tym tych dedykowanych PS, określono przepisami ustawy.

Aktualnie nie ma możliwości weryfikacji ustalonych dla samorządów powiatowych kwot środków FP, gdyż wynikają one z przepisów ustawy oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia RM, a środki dostępne w ramach planu finansowego FP stanowiącego załącznik do ustawy budżetowej na 2026 r. zostały rozdysponowane do organów i jednostek realizujących zadania ustawowe.

Kierownictwo podległego mi resortu prowadzi stały dialog z urzędami pracy, aby możliwie szybko kierować dostępne środki tam, gdzie potrzeby są największe i stale monitoruje zapotrzebowanie urzędów pracy, równolegle prowadząc rozmowy z kierownictwem Ministerstwa Finansów i Gospodarki w sprawie zwiększenia środków FP w planie na 2026 rok.

---

¹ Dz.U. poz. 1662, z późn. zm.

² Dz.U. poz 1662

Minister właściwy do spraw pracy dysponuje środkami rezerwy FP, z której może zwiększać w ciągu roku finansowanie form pomocy realizowanych przez samorządy powiatów w danym roku budżetowym, zgodnie ze zgłaszanymi przez urzędy pracy potrzebami. Priorytety wydatkowania środków FP są na bieżąco weryfikowane.

Procedurę ubiegania się o środki rezerwy FP określa dokument pn. „Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych w 2026 roku” opublikowany w Intranecie Publicznych Służb Zatrudnienia 4 lutego br. Wśród możliwych do sfinansowania z rezerwy FP działań i programów wymienić należy program aktywizacji zawodowej wspierający tworzenie miejsc pracy w spółdzielniach socjalnych i przedsiębiorstwach społecznych, realizowany w ramach ogłaszanych naborów.

Na podstawie tych zasad, tego samego dnia, ogłosiłam nabór wniosków dla urzędów pracy o dodatkowe środki z rezerwy FP na finansowanie kosztów realizacji form pomocy. Samorządy powiatowe mogły składać wnioski o przyznanie środków na finansowanie wszystkich form pomocy ujętych w ustawie do 16 lutego br. W ramach naboru przyznano z rezerwy FP łącznie 173,5 mln zł. Każdy urząd pracy, który spełnił kryterium formalne, uczestniczył w naborze i złożył wniosek, otrzymał w jego ramach wsparcie. Sześć powiatowych urzędów pracy wnioskowało o przyznanie środków na formy pomocy ujęte w art. 300 ust. 2 ww. ustawy, o których mowa w jej:

- punkcie 19 (środki na utworzenie stanowiska pracy oraz finansowanie kosztów wynagrodzenia zatrudnionych w spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwie społecznym, o których mowa w art. 167 ustawy) – Powiatowy Urząd Pracy w Łobzie;
- punkcie 28 (zatrudnienie wspierane, w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym) – Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach;
- punkcie 29 (wsparcie, o którym mowa w art. 12 ust. 3a ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych) – Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu;
- punkcie 30 (wsparcie, o którym mowa w art. 21 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej): Powiatowy Urząd Pracy w Puławach, Wieluniu oraz w Wodzisławiu Śląskim. Powyższym urządům pracy przyznałam środki w kwotach wnioskowanych. Tak jak wskazano wyżej to starosta decyduje jakie formy pomocy są priorytetem w danym urzędzie i na tej podstawie wnioskuje o dodatkowe środki.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) prowadzony jest monitoring funkcjonowania sektora ekonomii społecznej w zakresie dotyczącym korzystania przez przedsiębiorstwa społeczne z poszczególnych instrumentów wsparcia, w tym określonego w art. 21 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej³ (dalej: „ustawa o ekonomii społecznej”) finansowania składek na ubezpieczenia społeczne. Informacje pozyskiwane są w ramach składanych corocznie przez przedsiębiorstwa sprawozdań z ich działalności, z których wynika, że w latach 2023-2025 w jakimkolwiek stopniu z ww. instrumentów korzystało od 21 % zarejestrowanych PS w 2023 r do 26% PS w roku 2025.

Należy wskazać, że tak jak powyższy instrument, tak i pozostałe formy pomocy określone w ustawie mają charakter fakultatywny.

Instrument, o którym mowa w art. 21 ustawy o ekonomii społecznej ma istotne znaczenie dla przedsiębiorstw społecznych i został zaprojektowany w taki sposób, aby ułatwić tym podmiotom tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

---

³ Dz.U. z 2025 r. poz. 806.

Obecnie w MRPiPS prowadzone są prace nad kompleksową nowelizacją ustawy o ekonomii społecznej, która ma się przyczynić do poszerzenia definiowania ekonomii społecznej i otwarcia jej na nowe formy prawne oraz umożliwić lepsze wykorzystanie potencjału oddolnej aktywności obywatelskiej i społecznej. Założenia nowelizacji obejmują m.in.:

- poszerzenie obszaru ekonomii społecznej m.in. o działania na rzecz zrównoważonego rozwoju lokalnego;
- poszerzenie katalogu podmiotów ekonomii społecznej o nowe podmioty prawa spółdzielczego;
- ułatwienie zasad funkcjonowania PS, w szczególności w zakresie wymogów przyznania właściwego im statusu;
- usprawnienie procesu przyznawania akredytacji i statusu ośrodka wsparcia ekonomii społecznej oraz wzmocnienie działań weryfikujących jakość świadczonych przez te ośrodki usług.

Planowane zmiany nie mają bezpośredniego wpływu na wielkość środków FP na finansowanie form pomocy ujętych w rocznym planie finansowym FP na dany rok budżetowy, stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej, gdzie – zgodnie z przepisami dotyczącymi prac nad projektem ustawy budżetowej - Minister Finansów i Gospodarki przekazuje wstępną kwotę wydatków na dany rok oraz ich wyjściowe kwoty na kolejne lata dla poszczególnych dysponentów części budżetowych.

Dotychczas liczba wniosków o refundację składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, jak i innych wniosków o ustawowe wsparcie, nie była znacząca. Zgodnie z wynikami ankiety przeprowadzonej wśród powiatowych urzędów pracy w 2023 r. aż połowa tych urzędów nie ponosiła żadnych wydatków na ekonomię społeczną. Zdaniem respondentów uruchamianie rezerwy FP nie było potrzebne, ponieważ podmioty uprawnione nie zgłaszały zapotrzebowania na instrumenty wsparcia. Według danych sprawozdawczych już w 2024 r. co czwarte przedsiębiorstwo społeczne korzystało ze wspomnianej wcześniej refundacji składek na ubezpieczenia społeczne.

Należy zatem uznać, że zainteresowanie wsparciem ustawowym wzrosło, rosnąć będzie też bezwzględna liczba podmiotów wnioskujących o refundację, ponieważ cały czas rośnie liczba przedsiębiorstw społecznych.

Na podstawie sprawozdania MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP w okresie od 2024 r. do marca 2026r. na finansowanie instrumentu, o którym mowa w art. 300 ust. 2 pkt 30 ustawy wydatkowano środki FP w wysokości 21 550 582,22 zł, z czego w roku 2024 5 309 052,84 zł, w 2025 r. 13 941 785,10 zł, a w I kwartale br. 2 299 744,28 zł.

Zgodnie z art. 54 ustawy o ekonomii społecznej koordynatorem ekonomii społecznej w regionie jest samorząd województwa, a powiatowe urzędy pracy jako instytucje samorządowe podlegają bezpośrednio staroście.

Kierownictwo podległego mi resortu pozostaje w ciągłym kontakcie i prowadzi dialog z przedstawicielami sektora i jeśli tylko pojawi się postulat opracowania wytycznych dla powiatowych urzędów pracy w zakresie stosowania instrumentów wsparcia dedykowanych podmiotom ekonomii społecznej z pewnością zostanie rozważony.

Pragnę zwrócić uwagę, że przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej zasiadają m.in. w Krajowym Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej (KKRES), będącym ciałem opiniotwórczo-doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Komitet w ramach swoich ustawowych zadań opiniuje kluczowe akty prawne czy programy

resortowe i rządowe dotyczące podmiotów ekonomii społecznej. Członkowie KKRES opracowują też propozycje działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej o charakterze innowacyjnym. Prace odbywają się w ramach grup roboczych podzielonych według zakresów merytorycznych, zgodnie z zagadnieniami aktualnie istotnymi dla sektora. Rola KKRES jest znacząca, ponieważ stanowi on instytucję konsultacyjną, zapewniającą stały dialog między władzą centralną i sektorem ekonomii społecznej.

Wprowadzenie osobnego mechanizmu finansowania składek na ubezpieczenia społeczne dla przedsiębiorstw społecznych może zostać wzięte pod uwagę, lecz jego ewentualne przygotowanie będzie wymagało dodatkowych analiz i realistycznych prognoz makroekonomicznych. Dyskusje na ten temat trwają.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/